

Filmoteka Szkolna

Temat: Jaką rolę w filmie pełni dialog? – na podstawie filmu Krzysztofa Kieślowskiego „Dekalog I”

Opracowanie: Katarzyna Wróblewska

Przedmiot: język polski

Etap edukacyjny: gimnazjalny

Czas: 2 godziny lekcyjne

Cel ogólny: Poznanie funkcji dialogu filmowego jako źródła charakterystyki bohaterów oraz sposób na podjęcie dyskusji z widzem.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- świadomie odbiera przekaz filmowy i uważnie słucha dialogów
- tworzy skojarzenia dotyczące słowa dialog
- określa cele dialogu na podstawie własnych doświadczeń
- zna dwa rodzaje charakterystyki bohatera: bezpośrednią i pośrednią
- charakteryzuje bohaterów filmu na podstawie ich wypowiedzi
- umie nazwać i rozpoznać rodzaje planów filmowych i określić ich funkcje w scenach dialogowych
- formułuje własne odpowiedzi na pytania stawiane przez bohaterów filmu
- zapisuje wypowiedź w formie dialogu
- formułuje i zapisuje wnioski będące odpowiedzią na pytanie z tematu lekcji

Metody pracy:

- Burza mózgów
- Praca z filmem
- Dyskusja
- Karta pracy

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, w dwójkach.

Materiały dydaktyczne:

- Film K. Kieślowskiego Dekalog, 1 – film jest traktowany jako źródło kultury i podmiot lekcji/ zajęć pozalekcyjnych
- Karta pracy dla uczniów (załącznik nr 1)

Pojęcia kluczowe: dialog, charakterystyka pośrednia, dekalog, zasady moralne, światopogląd, postawy życiowe, scenopis, plany filmowe

Przed zajęciami: Uczniowie przypominają poznane rodzaje planów filmowych

Uwagi: Jeśli nie dysponujemy wystarczającym czasem, możemy poprosić o obejrzenie filmu w domu, a na zajęciach jedynie pokazać wkopowane fragmenty scen dialogowych.

Filmoteka Szkolna

Przebieg zajęć:

1. Zaczynamy od wprowadzenia: pytamy uczniów, z czym kojarzy im się słowo dialog. Zapisujemy na tablicy:

2. Burza mózgów: Po co prowadzimy dialog, po co rozmawiamy? (uczniowie podają propozycje, a jeden z nich zapisuje na tablicy)

Po co rozmawiamy?

Chcemy poznać czyjeś poglądy

Aby rozwiązać problem

Aby dojść do porozumienia/pokłócić się

Żeby uzyskać informacje, dowiedzieć się czegoś

Chcemy nawiązać z kimś kontakt

Aby ciekawie spędzić czas lub go wypełnić

Aby poznać kogoś bliżej

3. Wyjaśniamy uczniom cel lekcji i zapisujemy temat.
4. Rozdajemy karty pracy z poleceniem, aby uczniowie w dwójkach wypełnili rubryki tabeli: podczas oglądania filmu rubrykę 1. - 2., po obejrzeniu – rubrykę 3. W trakcie projekcji robimy stop-klatkę w dowolnych scenach dialogowych, aby uczniowie zwrócili uwagę na plany filmowe.

Uczestnicy rozmowy	Stawiane pytania, poruszane tematy	Charakterystyka bohaterów, ich postawy
Ojciec z synem (7'00 – 10'30) (29'50 – 31'00)	Dlaczego ludzie umierają? Co to jest śmierć? A co zostaje? Co to jest dusza? Obliczenia grubości lodu.	Ojciec – rozsądny, rzeczowy, spokojny, opiekuńczy, przewidujący; Syn – ciekawy świata, wrażliwy, dociekliwy
Paweł z cicią (15'00 – 19'30)	Po co się żyje? Kim jest Bóg? Czy wierzysz w Boga? Co robi mama?	Ciocia – religijna, czuła, życzliwa, cierpliwa. Paweł – kochający, przywiązany do rodziny, ufny

Filmoteka Szkolna

Irena i Krzysztof (22'15 – 22'50) (40'00 – 40'55)	Zapisanie Pawła na religię. Pęknięcie kałamarza. Wypadek na jeziorku.	Irena – wrażliwa, przejmująca się Krzysztof – tolerancyjny, ugodowy, niewierzący, przesądny
Krzysztof ze studentami (24'09 – 27'45)	Jak zbadać, co kryją słowa? Możliwości komputera	Krzysztof – poczucie humoru, kreatywny, zaangażowany, otwarty, ma wyobraźnię
Paweł i komputer (3'35 – 4'43) (12'00 – 14'00)	Rozwiązywanie zagadki. Wykonywanie poleceń przez komputer. Co się śni mamie?	Paweł – bystry, inteligentny, ufny, zafascynowany komputerem, nieco naiwny

5. Dzielimy się własnymi spostrzeżeniami na temat bohaterów filmowych. Możemy zapytać: Jaki jest Paweł? Jaka jest Irena? Jaką postawę przyjmuje Krzysztof?
6. Zwracamy uwagę na rodzaj charakterystyki bohaterów. Niech chętny uczeń wymieni i wyjaśni różnice między poznanymi wcześniej rodzajami charakterystyki bohatera (charakterystyka bezpośrednia i pośrednia). Pytamy klasę, z jaką charakterystyką mamy do czynienia w filmie?
(Wypowiedzi i działania postaci pośrednio charakteryzują bohaterów – jest to więc charakterystyka pośrednia).
7. Pytamy uczniów, jakie zauważyli rodzaje planów filmowych w scenach dialogowych. Proponujemy, aby zastanowili się nad rolą zbliżeń (pokazana mimika, uczucia bohatera, niektóre cechy osobowości, wiek).
8. Pytamy uczniów, które pytania stawiane przez bohaterów filmu są dla nich ciekawe, w której rozmowie wzięliby udział? (swobodne wypowiedzi)
9. Prosimy, aby uczniowie sformułowali odpowiedzi na pytanie z tematu lekcji i zapisali wnioski w zeszytach.
(przykładowe wnioski: Dialogi pozwalają poznać bohaterów filmu. Dzięki nim dowiadujemy się, kim są postacie, jakie mają cechy, poglądy. Jest to jakby charakterystyka pośrednia bohaterów. Widzowie mogą włączyć się do rozmów bohaterów przez swoje refleksje związane z poruszonymi przez nich problemami).
10. Dziękujemy uczniom za pracę na zajęciach, oceniamy stopniem tych, którzy szczególnie wnikliwie analizowali sceny filmowe i formułowali przemyślane wnioski.

Praca domowa:

Zapisz przebieg swojej rozmowy z wybranym bohaterem filmu K. Kieślowskiego. Pamiętaj o poprawnym zapisie dialogu i o związku treści rozmowy z poruszonymi w filmie kwestiami.

Filmoteka Szkolna

Załącznik nr 1

Uczestnicy rozmowy	Stawiane pytania, poruszane tematy	Charakterystyka bohaterów, ich postawy
Ojciec z synem		
Paweł z ciocią		
Irena i Krzysztof		
Krzysztof ze studentami		
Paweł i komputer		